

**ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์
ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล**
**Factors Correlated with Evidence-Based Nursing Practice Learning Skills
among Nursing Students**

จินตนา ทองเพชร (ปร.ด., พย.ม.) Jintana Tongpeth¹ (Ph.D., M.N.S.),

น้องนี แสงโกร (Nongnee Sang-go)²

นาววรรณ เจริญโกวิท (Nawawan Charean-gowit)²

พิมพ์ชนก ผิวเกลี้ยง (Pimchanok Peaw-keang)²,

วีรยา หนูนพร้อม (Veeraya Nun-prom)²

Received: March 27, 2020

Revised: October 26, 2020

Accepted: November 23, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้กับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปี 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้าจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 162 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้วยวิธีแอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = .769, .601, \text{และ} .396$ ตามลำดับ) ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้การออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเหมาะสมกับคุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอนรวมทั้งจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลมีทักษะและสมรรถนะการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติทางการพยาบาล

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ นักศึกษาพยาบาล

¹พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

Professional Nurse (Teaching), Prachomklao Collage of Nursing, Phetchaburi

Corresponding author: jintana@pckpb.ac.th

²นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

Abstract

The descriptive research aimed to study the relationship between Learner characteristics, Instructor characteristics and Learning resources and Evidence-Based Nursing Practice Learning Skills of nursing students at Prachomklao College of Nursing. The data was collected by questionnaires.

The total sampling groups were 162 of the third and fourth year nursing students of academic years 2019 by using Stratified Random Sampling. The reliability of the questionnaires was tested by Cronbach's alpha coefficient method. The confidence coefficient was 0.89. The data was analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

The results revealed that the relationship between Learner characteristics, Instructor characteristics and Learning resources toward Evidence-Based Nursing Practice Skills of nursing students with the positive statistical significance at the level of 0.01 ($r = .769, .601, \text{ and } .396$ respectively). The results of this study suggest that nursing education institute should be implementation to instructional design that for appropriate with Learner characteristics and Instructor characteristics as well as providing the learning Resources in order to increase the evidence-based nursing practice skills and capability of nursing students.

Keywords : Learner Characteristics, Instructor Characteristics, Learning Resources, Evidence-Based Nursing Practice Skills, Nursing Practice, Nursing Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นการพัฒนาคุณภาพการให้บริการทางสุขภาพโดยการนำผลงานวิจัยมาช่วยตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพงานบริการการพยาบาล (ตรีชฎา ปุณสำเร็จและสุพรรณิ กัณห์ดิolk, 2560; Schardt & Mayer, 2010) เกิดผลลัพธ์การดูแลผู้ป่วยที่ดีขึ้นและลดค่าใช้จ่ายในการดูแลทางสุขภาพ (วิลาวณย์พิเชียรเสถียร, 2561) นอกจากนี้การปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาลสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนให้พยาบาลวิชาชีพมีการประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยเพื่อการตัดสินใจทางการพยาบาล เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยคำนึงถึงความปลอดภัย

ของผู้ป่วยเป็นหลัก (Squires et al, 2011) อีกทั้งยังส่งผลให้พยาบาลวิชาชีพมีความคิดอิสระในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาล โดยการนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาช่วยพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วย (นงนุช หอมเนียนและสุชาดา รัชกุล, 2559) มีการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการตั้งคำถาม การสืบค้น การประเมินคุณภาพของหลักฐานนำมาพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติการพยาบาล ทดลองใช้และประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไขส่งผลให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีในการดูแลผู้ป่วย จะเห็นได้ว่าทุกขั้นตอนต้องอาศัยความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม มีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์หาแนวปฏิบัติที่ดี (จันทิมา พรชนศวรพงศ์, เพ็ญศรีละออ และ กวินทร์นาฏ บุญชู, 2559) และได้แนวทางการดูแลผู้ป่วยไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้พยาบาลมีความภาคภูมิใจ มีความรู้สึกพึงพอใจใน

การปฏิบัติงานมากขึ้น เพราะมีความอิสระในการใช้ความรู้ ความสามารถของตนเองในทุกขั้นตอนของการกำหนดแนวปฏิบัติทางการพยาบาลนำไปสู่ผลลัพธ์ คือ ผู้ป่วยได้รับการบริการการพยาบาลที่มีคุณภาพ มีความชัดเจนและได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น (ชมพู่ วิพุธานพงษ์, นิตยา เพ็ญศิริรักษา, พาณีสีตะกลิน, 2559)

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีเป้าหมายเพื่อผลิตพยาบาลที่มีคุณภาพพร้อมใช้สังคมและประเทศชาติ สามารถดูแลผู้รับบริการโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นสำคัญ (มัญจวรรณ ลียุทธานนท์ และคณะ, 2560) ที่สำคัญพยาบาลต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ทางการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง มีการนำความรู้ที่ทันสมัยและมีการนำหลักฐานที่มีคุณภาพ นำเชื่อถือ มาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล (นงนุช หอมเนียม และ สุชาดา รัชชกุล, 2559) Melnyk และคณะเสนอแนวทางในการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาล (Evidence Based Nursing : EBN) ไปใช้ในการปฏิบัติพยาบาล คือ การพัฒนาพยาบาลวิชาชีพให้มีความรู้ สร้างทัศนคติที่ดีในการเห็นคุณค่าและประโยชน์ซึ่งการเริ่มต้นในการพัฒนานั้น ควรเริ่มพัฒนาทักษะการใช้ Evidence Based Nursing Practice (EBNP) ตั้งแต่เป็นนักศึกษาพยาบาล เพื่อสร้างความรู้ ทัศนคติ แรงจูงใจและทักษะในการประยุกต์ใช้ EBNP เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตส่งผลให้เกิดคุณภาพสูงสุดในการดูแลผู้ป่วย (Melnik & Fineout-Overholt, 2015) ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตนั้นมีการบูรณาการการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ในการปฏิบัติการพยาบาลโดยมุ่งพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีสมรรถนะด้านการใช้ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาล (สุพรรณิ กัณห์ติก, ตรีชฎา ปุ่นสำเร็จ และ ชุตินา มาลัย, 2560) ส่งเสริมให้ตระหนักและให้ความสำคัญของการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาลตลอดจนเป็นการพัฒนา

ผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการพัฒนานวัตกรรมความคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหา (วรรณเพ็ญ อินทร์แก้ว และ สมจินดา ชมพูนุท, 2558; จิรภัค สุวรรณเจริญ และคณะ, 2560) นอกจากนี้การทบทวนคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่มีทักษะการเรียนรู้แบบผสมผสาน นั่นคือ เรียนรู้ได้จากการมองเห็น ได้ยิน และลงมือปฏิบัติซึ่งการจัดรูปแบบการเรียนรู้ควรจัดให้มีความหลากหลายในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนด้วยการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ใช้ทักษะการเรียนรู้ด้านการสืบค้นการอ่าน การตีความและการคิดแก้ปัญหา (สุพรรณิ กัณห์ติก, ตรีชฎา ปุ่นสำเร็จ และ ชุตินา มาลัย, 2560) นอกจากนี้จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าปัจจัยสู่ความสำเร็จในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลที่สำคัญประกอบด้วย คุณลักษณะของพยาบาลด้านความรู้ความสามารถ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และการสืบค้น รวมทั้งการสื่อสารและการเข้าถึงหลักฐานเชิงประจักษ์ (ลัดดาวัลย์ พุทธิรักษา, รัชนิกรณ์ ทรัพย์กรานนท์ และ ประนอม โอทกานนท์, 2559) นอกจากนี้ควรมีแนวทางในการเตรียมความพร้อม ในการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลวิเคราะห์ และตัดสินใจเลือกใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนางานอย่างเหมาะสม ตลอดจนการจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติการพยาบาล และ คณะอาจารย์ในสถาบันการศึกษาพยาบาลควรพัฒนาทักษะของนักศึกษาให้พร้อมในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการพยาบาลต่อไป (ณอร์นินท์ ตั้งปฐมวงศ์ และคณะ, 2559) ในปัจจุบันหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรีได้นำกระบวนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์มาบูรณาการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีหลักการและขั้นตอนที่ถูกต้องในการนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้

ในการตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาล โดยมีการพัฒนาและออกแบบการเรียนรู้การสอนครอบคลุมในขั้นตอนการตั้งคำถามจากสถานการณ์ปัญหา การสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ การประเมินคุณภาพหลักฐาน การตัดสินใจเพื่อใช้หลักฐานในการปฏิบัติการพยาบาลและขั้นการตรวจสอบผลการปฏิบัติ ซึ่งขั้นตอนการพัฒนาทักษะการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในนักศึกษาพยาบาล มีความสำคัญในการใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจปฏิบัติการพยาบาลเมื่อไปปฏิบัติงานในบริบทต่างๆ เมื่อเกิดการสร้างแนวปฏิบัติหรือนวัตกรรมทางการพยาบาลจากการทำงานร่วมกับกระบวนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ย่อมส่งผลให้เกิดความมั่นใจในผลลัพธ์ของการพยาบาลและผู้รับบริการมีความปลอดภัย(ทัศนีย์ เกริกกุลธร,2556) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลหลายปัจจัย ทั้งคุณลักษณะผู้สอน คุณลักษณะผู้เรียน สิ่งแวดล้อม การบริหารหลักสูตร และวิธีการจัดการเรียนการสอน (นุสรา ประเสริฐศรี, มณีนรัตน์ จิรปภาและ อภิรติ เจริญนุกุล, 2559) สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ได้แก่ การคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (ระพีพัฒน์ หาญโสภณและคณะ, 2563) รวมถึงการคิดอย่างมีเหตุผล การคิดเชิงระบบ การคิดตัดสินใจและการคิดแก้ปัญหา ร่วมกับการสื่อสารและการร่วมมือที่เน้นการสื่อสารรูปแบบต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพชัดเจนและเกิดการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (ชมพู เนื่องจันทร์, ภัทรยุทธ โสภณอัสวภรณ์ และ อัจฉรา ธนียะ, 2563) สถาบันการศึกษาพยาบาลจึงเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการและมีความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้ง

กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ รับผิดชอบหน้าที่และสังคม ซึ่งผู้ที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหาที่ดี ย่อมส่งผลให้สามารถตัดสินใจทางคลินิกได้ดีตามไปด้วย (ปานทิพย์ ปุณณานนท์ และ กุลธิดา พานิชกุล, 2561)

วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี มีนโยบายการจัดการความรู้ในประเด็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ที่เน้นการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ โดยมีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่เน้นการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ในการตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาล ในปีการศึกษา 2561 ที่ผ่านมา วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ได้มีการจัดการการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ โดยมีการออกแบบการเรียนการสอนภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 2 และ 3 โดยมีการฝึกกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ครอบคลุมขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การตั้งคำถาม การสืบค้นหลักฐาน การประเมินคุณภาพหลักฐานการนำหลักฐานไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลและการตรวจสอบผลการปฏิบัติการพยาบาลที่ตรงกับประเด็นปัญหาว่ามีผลลัพธ์ทางการพยาบาลที่ดีขึ้นหรือไม่ รวมทั้งมีการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่นำหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้ในการตัดสินใจในการให้พยาบาลรวมทั้งจัดสภาพแวดล้อม ทรัพยากรการเรียนรู้และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ แต่จากการสำรวจค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีของพยาบาลที่เลี้ยงและนักศึกษา ปีการศึกษา 2561 วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดทั้งพยาบาลที่เลี้ยงและ

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คือปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 และที่ผ่านมายังไม่ได้มีการศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่สัมพันธ์กับการรับรู้ทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลให้สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลให้มีประสิทธิภาพเมื่อสำเร็จการศึกษาไปเป็นพยาบาลวิชาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และทักษะการเรียนรู้ โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอน สิ่งสนับสนุนเรียนรู้กับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบพรรณนาเชิงความสัมพันธ์ (Descriptive correlational research) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ กับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2562 วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ประกอบด้วยทักษะ จำนวน 5 ด้าน ตามแนวคิดของ Melnyk (2015) ประกอบด้วย (1) ทักษะการตั้งคำถาม (2) ทักษะการสืบค้นหลักฐาน (3) ทักษะการประเมินคุณภาพหลักฐาน (4) ทักษะการตัดสินใจและนำไปปฏิบัติและ (5) ทักษะการตรวจสอบผลการปฏิบัติ โดยคัดสรรตัวแปรต้นซึ่งได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญ จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ คุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้โดยทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามการประเมินภาวะสุขภาพของผู้ป่วย กำหนดประเด็นปัญหาทางคลินิกเพื่อตั้งคำถามตาม PICO Framework ประกอบด้วย ประชากร (Population) วิธีการแก้ปัญหา (Intervention) วิธีการเปรียบเทียบ (Comparison) และผลลัพธ์ที่ต้องการ (Outcome) ให้ได้แนวทางการค้นหาคำตอบของประเด็นปัญหาและนำคำสำคัญ (Keywords) มาใช้ในการสืบค้น

ขั้นที่ 2 การสืบค้นหลักฐาน สืบค้นหลักฐานจากบทความวิชาการ งานวิจัย เพื่อตอบคำถามของประเด็นปัญหา โดยมีความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูลสำหรับสืบค้น วิธีการสืบค้น ประเภทและระดับของหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นฐานในการสืบค้น

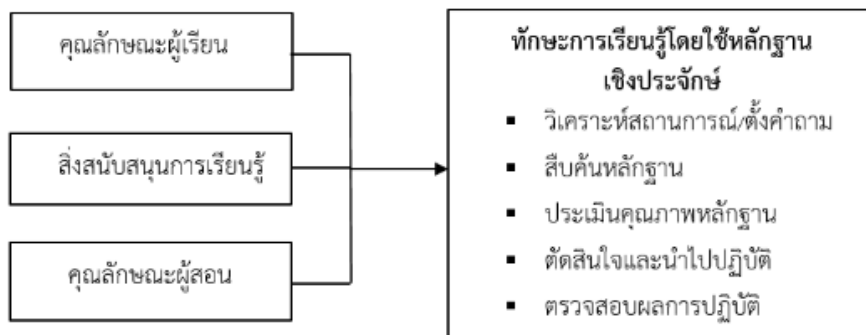
ขั้นที่ 3 การประเมินคุณภาพของหลักฐาน การใช้แนวทางการประเมินคุณภาพหลักฐานที่ได้จากการสืบค้นโดยการประเมินคุณภาพงานวิจัย ได้แก่ระเบียบวิธีวิจัย ข้อค้นพบจากการวิจัย โดยมีวิธีการประเมินคุณภาพหลักฐานที่ชัดเจน

ขั้นที่ 4 การตัดสินใจนำไปใช้การตัดสินใจ เลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ได้จากผลการวิเคราะห์หลักฐานที่คัดเลือกและประเมินคุณภาพแล้ว โดยการกำหนดขั้นตอนวิธีการนำมาใช้ในการปฏิบัติการ

พยาบาลให้ตรงกับประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้และ
ปฏิบัติการพยาบาลตามขั้นตอนที่กำหนด

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ
ตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาล
โดยใช้เครื่องมือประเมินที่เหมาะสมกับขั้นตอนที่
กำหนดไว้ จากผู้ป่วย ญาติและผู้ดูแล รวมทั้งการ

สะท้อนคิดการปฏิบัติของตนเอง (Self-reflection)
การตรวจสอบ (Audit) หรือประเมินโดยพยาบาล
ประจำแหล่งฝึก อาจารย์ กลุ่มเพื่อน (Peer
assessment) สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดัง
แผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา
หาความสัมพันธ์ (Descriptive correlation
research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
ทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ของ
นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า
จังหวัดเพชรบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 และ 4 ประจำปี
การศึกษา 2562 รวมทั้งสิ้น 218 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลพระจอม
เกล้า จังหวัดเพชรบุรี ชั้นปีที่ 3 และ 4 จำนวนทั้งสิ้น
147 คน โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วย
โปรแกรม G*Power กำหนดความเชื่อมั่น 95% และ
ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ได้ขนาดตัวอย่าง
เท่ากับ 147 คน เพื่อป้องกันการสูญหายจึงเพิ่มกลุ่ม
ตัวอย่างร้อยละ 10 รวมเป็น 162 คน คัดเลือกกลุ่ม

ตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ
(Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของ
ประชากรในแต่ละชั้นปีแล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
อย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคล
ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับเพศ อายุ ชั้นปี เกรด
เฉลี่ย รายวิชาที่ผ่านการเรียนโดยใช้หลักฐานเชิง
ประจักษ์ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ
(Checklist)

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา
เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอนและ
สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้โดย
ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่ง
ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม เป็น
แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)
5 ระดับข้อความแบ่งออกออกเป็น 3 ส่วนได้แก่
คุณลักษณะผู้เรียน จำนวน 7 ข้อ คุณลักษณะผู้สอน

จำนวน 8 ข้อ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ รวมทั้งสิ้น 21 ข้อ

3. แบบสอบถามทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลที่ คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การตั้งคำถามจำนวน 9 ข้อ 2) การสืบค้นหลักฐาน จำนวน 5 ข้อ 3) การประเมินคุณภาพหลักฐานจำนวน 6 ข้อ 4) การตัดสินใจนำไปปฏิบัติ จำนวน 6 ข้อ และ 5) การตรวจสอบผลการปฏิบัติจำนวน 4 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ กำหนดเกณฑ์การตอบแบบสอบถาม 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง 4 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย 3 หมายถึง เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอกัน 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามตรวจสอบหาความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Content validity) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 1.00 คัดเลือกไว้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 พิจารณาปรับปรุง

หรือตัดทิ้ง ซึ่งค่า IOC ของข้อคำถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 ราย และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's Alpha coefficient) ได้ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี หมายเลข PCKCN12/62 ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างและป้องกันผลกระทบด้านจริยธรรมที่อาจเกิดขึ้น โดยทำหนังสือชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยวิธีดำเนินการ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและหนังสือขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี เมื่อได้รับอนุญาตให้ดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างรับทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยนี้ ชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถปฏิเสธหรือออกจากโครงการวิจัยได้ตลอดเวลา และไม่ส่งผลกระทบใดๆ ต่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตส่วนตัว ข้อมูลจะถูกนำมาใช้เฉพาะงานวิจัยนี้เท่านั้นและถูกเก็บเป็นความลับ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลสิ้นสุดแล้วข้อมูลจะถูกทำลายผลวิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวม ไม่มีการระบุชื่อของผู้ตอบข้อมูลให้ทราบ หากยินยอมให้ลงลายมือชื่อในหนังสือยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เมื่อผ่านขั้นตอนการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี และได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์

การเก็บข้อมูลและสิทธิในการเข้าร่วมวิจัย อธิบายการตอบแบบสอบถามเป็นไปด้วยความสมัครใจ และให้ลงนามในหนังสือยินยอม (Informed consent) โดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนตุลาคม ปีการศึกษา 2562 โดยนำกลุ่มตัวอย่างช่วงหลังกิจกรรมสวดมนต์เย็น ในห้องปรับอากาศตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยไม่ต้องระบุชื่อในแบบสอบถามใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 15-20 นาที เมื่อทำแบบสอบถามเสร็จให้นำมาใส่กล่องที่เตรียมไว้ให้

3. ตรวจสอบการตอบแบบสอบถามพบว่าครบถ้วนทุกส่วน จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง นำมาบันทึกด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการวัด และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ระหว่างคุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอน สิ่งสนับสนุน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะผู้เรียนกับทักษะการเรียนรู้การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล (n=162)

คุณลักษณะผู้เรียน	ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	ระดับ
1. ตรงต่อเวลา	4.32	.64	มาก
2. ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	4.17	.54	มาก
3. แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	4.02	.66	มาก
4. คิดเชื่อมโยง แก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ	3.95	.58	มาก
5. ใฝ่รู้ กระตือรือร้น พัฒนาตนเองอยู่เสมอ	3.92	.60	มาก
6. แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนหรืออาจารย์	3.90	.59	มาก
7. มีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน	3.72	.79	มาก
โดยรวม	4.00	.42	มาก

การเรียนรู้และทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล

ผลการวิจัย

1. ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 56.79 และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 70 คน คิดเป็น ร้อยละ 43.21 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 92.52 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 7.48 อายุอยู่ในช่วง 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 79.59 ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในช่วง 2.54-3.49

2. คุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาล อยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 และ 4 มีระดับของการรับรู้คุณลักษณะผู้เรียน สัมพันธ์กับทักษะการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ เข้าห้องเรียนตรงเวลา ($\bar{x}=4.32$) รองลงมาคือ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ ($\bar{x}=4.17$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนทุกครั้ง ($\bar{x}=3.72$) ดังตารางที่ 1

ในด้านคุณลักษณะผู้สอน พบว่า คุณลักษณะผู้สอนความคิดเห็นของนักศึกษาต่อ คุณลักษณะผู้สอนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์ผู้สอนมี ประสบการณ์การสอนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์

อย่างน้อย 5 ปีหรือจบระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป ($\bar{x}=4.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อาจารย์ ผู้สอนให้ความเสมอภาคและมีความยุติธรรมในการ วัดประเมินผล ($\bar{x}=4.04$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้สอนที่สัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้โดยใช้ หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล (n=162)

คุณลักษณะผู้สอน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D.)	ระดับ
1.มีประสบการณ์การสอนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์อย่างน้อย 5ปีหรือ จบระดับการศึกษาปริญญาโท	4.29	.61	มาก
2.มีวิธีการ/หรือกิจกรรมที่กระตุ้นการเรียนรู้	4.25	.62	มาก
3.มีการวัดประเมินผลทั้งก่อนและหลังการเรียนการสอน	4.19	.69	มาก
4.มีสัมพันธภาพที่ดี	4.18	.61	มาก
5.ให้คำแนะนำตามกระบวนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์	4.16	.66	มาก
6.ใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา	4.11	.70	มาก
7.สื่อสารโดยใช้ภาษาที่เหมาะสมเข้าใจง่าย	4.10	.63	มาก
8.มีความยุติธรรมในการวัดประเมินผล	4.04	.72	มาก
โดยรวม	4.16	.50	มาก

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า ความ คิดเห็นของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มี ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.73$) โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดแหล่งฝึกที่เพียงพอและ

ได้รับการสนับสนุนจากแหล่งฝึก ($\bar{x}=3.88$) และ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีระบบอินเทอร์เน็ตและฐานข้อมูล ที่ใช้สืบค้น ($\bar{x}=3.58$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้โดยใช้ หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล (n=162)

สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1.จัดแหล่งฝึกที่เพียงพอและได้รับการสนับสนุนจากแหล่งฝึกนั้นๆ	3.88	.79	มาก
2.ห้องเรียนและห้องประชุมกลุ่มย่อย มีแสงสว่างเพียงพอ สะอาดเป็น ระเบียบ	3.79	.77	มาก
3.ห้องสมุดมีวารสารทางวิชาการ หนังสือ รายงานวิจัยทันสมัยเพียงพอ	3.78	.77	มาก
4.มีห้องประชุมกลุ่มย่อยเพียงพอ	3.71	.79	มาก
5.มีอุปกรณ์ในการเรียนการสอนเพียงพอ เช่น คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ สไลด์ที่ศุบุปรกรณ์ ฯลฯ	3.66	.87	มาก
6.มีระบบอินเทอร์เน็ตและฐานข้อมูลในการสืบค้น	3.58	.91	มาก
โดยรวม	3.73	.63	มาก

ทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล ประกอบด้วย 5 ทักษะ พบว่า 1) การตั้งคำถามโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.91$) 2) การสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$) 3) การประเมินคุณภาพหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยรวมอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{x}=4.08$) 4) การตัดสินใจในการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) และ 5) การตรวจสอบผลการปฏิบัติโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.98$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล (n=162)

ทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ในการปฏิบัติการพยาบาล	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1.การตั้งคำถาม	3.91	.61	มาก
2.การสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์	4.08	.62	มาก
3.การประเมินคุณภาพหลักฐานเชิงประจักษ์	4.08	.57	มาก
4.การตัดสินใจในการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้	4.09	.58	มาก
5.การตรวจสอบผลการนำไปใช้	3.98	.59	มาก
โดยรวม	4.01	.62	มาก

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล พบว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอนและด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกโดยด้านคุณลักษณะผู้เรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.011 ($r=.78$; $p < .01$) ด้านคุณลักษณะผู้สอนมี

ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=.60$; $p < .01$) และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำกับการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=.39$; $p < .01$) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้กับการเรียนรู้การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล (n=162)

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
ด้านคุณลักษณะผู้เรียน	.78*	.000
ด้านคุณลักษณะผู้สอน	.60*	.000
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	.39*	.000

* $p < .01$

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้เรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงกับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลในแต่ละวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

1. คุณลักษณะผู้เรียน พบว่าทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า การเข้าห้องเรียนตรงเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ และพบว่าข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนทุกครั้ง เช่น การอ่านทบทวนเนื้อหา ก่อนเข้าเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะผู้เรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงกับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.769, p<.01$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยทั้งนี้อธิบายได้ว่าการที่นักศึกษา มีความใฝ่รู้ กระตือรือร้นในการใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง มีความตั้งใจและมีความรับผิดชอบในการเรียนและการทำงานให้สำเร็จ มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนหรืออาจารย์ทั้งในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียน ก็จะตอบสนองต่อการปฏิบัติเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างตรงจุด สอดคล้องกับการศึกษาของจันทรเพ็ญ อามพัฒน์ (2561) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ทุกปัจจัยในระดับดีเมื่อจำแนกเป็นรายชั้นปี พบว่าทุกชั้นปีมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ปัจจัยโดยรวมในระดับดี

2. คุณลักษณะผู้สอน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า อาจารย์ผู้สอนมีประสบการณ์การสอนหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างน้อย 5 ปี หรือจบระดับการศึกษาปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ อาจารย์ผู้สอนมีการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ให้กับนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะผู้สอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.601, p<.01$) เนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างได้ผ่านประสบการณ์การเรียนการสอนโดยการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลจึงประเมินได้ว่าคุณลักษณะผู้สอนแบบใดที่เหมาะสมและทำให้ตนเองเข้าใจ เรียนรู้และสามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการสอดแทรกในการดูแลผู้ป่วยเมื่อปฏิบัติทักษะการพยาบาลได้ดีที่สุด ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ จันทรเพ็ญ อามพัฒน์ (2561) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จันทบุรี พบว่าคุณลักษณะผู้สอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ผู้สอนเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน มีการนำความรู้ ประสบการณ์ และใช้เทคโนโลยีในการออกแบบกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ และเกิดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และเกิดทักษะเฉพาะด้าน อีกทั้งผู้สอนที่มีการสื่อสารที่ดี มีประสิทธิภาพ จะทำให้ผู้เรียนได้เห็นและนำไปปฏิบัติตามและสอดคล้องกับการศึกษาของวรรณเพ็ญ อินทร์แก้วและสมจินดา ชมพูนุท (2558) ที่พบว่าวิธีการสอนเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลสามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการ

พยาบาลให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้สอนควรมีเทคนิควิธีการสอนในแต่ละขั้นของทักษะ เช่น ทักษะการตั้งคำถามตาม PICO Framework ควรเลือกใช้คำถามที่สะท้อนคิดให้นักศึกษาเห็นภาพปัญหาของผู้ป่วย เพื่อค้นหาคำตอบได้อย่างชัดเจนในขั้นทักษะการสืบค้นผู้สอนต้องสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (กลัษณ์ขญา วัยวุฒิ และคณะ, 2563) ช่วยเหลือในการสืบค้น ช่วยวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล และช่วยพิจารณาการตรวจสอบผลการปฏิบัติอย่างระมัดระวัง รวมทั้งรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนซึ่งวิธีการสอนลักษณะนี้จะทำให้ผู้เรียนสนใจมุ่งมั่นมีความสุขและพึงพอใจต่อผลลัพธ์การปฏิบัติการพยาบาล และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของปัญหาทางการพยาบาลที่ตั้งไว้ ซึ่งทำให้นักศึกษาภาคภูมิใจในการให้การดูแลผู้ป่วยได้ถูกต้องมีคุณภาพตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้นำมาใช้ในการดูแลผู้ป่วย (Hornthvedt, M. E. T. et al, 2018).

3. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้จากผลจากการวิจัยพบว่า สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.396, p<.01$) เนื่องด้วยเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา ทำให้วิทยาลัยฯ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีการจัดห้องเรียนที่เหมาะสมมีห้องฝึกปฏิบัติการพยาบาลและแหล่งฝึกที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนรวมถึงมีหนังสือ รายงานวิจัย และวารสารทางวิชาการที่มีสัดส่วนที่เหมาะสมต่อจำนวนนักศึกษา มีฐานข้อมูล CINAHL Science Direct และ Clinical Key มีระบบอินเทอร์เน็ตที่สามารถสืบค้นได้รวดเร็ว จึงมีส่วนส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์สอดคล้องกับการศึกษาของกมลรัตน์เนอร์และคณะ (2559) ที่ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนิ

ชลบุรีพบว่า สิ่งสนับสนุนสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลคือการจัดสภาพห้องเรียนและสื่อทัศนูปกรณ์ให้มีความพร้อมและเพียงพอจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับ ปานทิพย์ ปุณณานนท์ และทัศนีย์ เกริกกุลธร (2554) ที่ศึกษาปัจจัยทำนายสมรรถนะของนักศึกษาในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์พบว่า การรับรู้ต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์คือสภาพแวดล้อมขณะฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ไม่ว่าจะเป็นการจัดสถานที่ฝึกงานที่เพียงพอเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ มีผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้เรียน คุณลักษณะผู้สอน สิ่งสนับสนุนเรียนรู้กับทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลซึ่งผลการวิจัยพบว่า ทั้ง 3 ส่วนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของนักศึกษาพยาบาลซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนิสระบุรี โดยใช้วิธีการจัดโปรแกรมการสอนตามกระบวนการพัฒนาการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อพัฒนาความสามารถและเจตคติในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการเรียนการสอนดังกล่าวส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีเจตคติที่ดีต่อการสืบค้นและนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาวิธีการและรูปแบบการปฏิบัติการพยาบาล ส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มขึ้น (นุสรา ประเสริฐศรี, มณีรัตน์ จีรปภา และอภิรดี เจริญกุล, 2559) ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ ปานทิพย์ ปุณณานนท์ และทัศนีย์ เกริกกุลธร (2554)

ที่ศึกษาความสามารถและทัศนคติในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ปัจจัยทำนายสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่3 และ 4 ได้แก่ เกรดในรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล ทัศนคติต่อการเรียนภาคปฏิบัติที่เน้นการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ การรับรู้ต่อพฤติกรรม การสอนทางคลินิกของอาจารย์และพบว่า การรับรู้ต่อสิ่งแวดล้อมในการสอนภาคปฏิบัติมีความสัมพันธ์และสามารถร่วมกันทำนายสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 39.6

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติที่เน้นการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้ในการพยาบาล ผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจมีประสบการณ์การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล ตลอดจนมีทักษะด้านการวิจัย สามารถให้คำแนะนำ นักศึกษาได้ถูกต้องตามกระบวนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. สถาบันการศึกษาพยาบาลต้องจัดหาและพัฒนาความทันสมัยของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น อินเทอร์เน็ตหรือวารสารวิชาการ ฯลฯ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะการสืบค้นได้อย่างรวดเร็วและคล่องตัวมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาติดตามระยะยาว เกี่ยวกับการใฝ่รู้และความสามารถในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในแต่ละชั้นปีจนจบหลักสูตร เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาการเรียนรู้อของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

2. ควรศึกษาปัจจัยทำนายทักษะการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ทั้งด้านผู้เรียนและผู้สอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบหรือโปรแกรม

การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในระดับสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ เทอร์เนอร์, สมพร รักความสุข, จิตภา เรือนใจมัน, จิตรา สุขเจริญและ ัญญมล สุริยานิมิตรสุข. (2559). สภาพการจัดการ เรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษ ที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนลบุรี. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 26(2), 128-141.
- จันทร์เพ็ญ อามพัฒน์ และคณะ (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า*, 29(2), 36-46.
- จันทิมา พรชนศวรพงศ์, เพ็ญศรี ลอและกวิทร์นาฏ บุญชู. (2559). การพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เข้ารับการรักษานในโรงพยาบาลนครนายก. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 26(2), 89-102.
- จิรภัค สุวรรณเจริญ, อติญาณิ ศรเกษตริน และ ชุตินา มาลัย. (2560). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 44(4), 177-188.
- ชมพูเนื่องจันงค์,ภัทรยุทธโสภณอัครภรณ์และอัจฉราณิเพียร (2563). ทักษะ การ เรียน รู้ ใน ศตวรรษ ที่ 21 กับ การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 6(1), 623-640.
- ชมพู วิพธานพงษ์, นิตยา เพ็ญศิริภา, พาณี สิตกะลิ น. (2559). พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช. *วารสารความ ปลอดภัยและสุขภาพ*, 9(31), 37-44.
- เฌอร์นินทร ตั้งปฐมวงศ์,นุชนาถ บุญมาศ, สุจิตาติล การยทรัพย์, จีระวรรณ ศรีจันทร์ ไชย, กานต์รวีโรภามูลและวสันต์ สีนแดน. (2559). ผลของโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานต่อทักษะทางปัญญาของ นักศึกษาพยาบาล. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 19, 259-266.
- ตรีชฎา ปันสำเร็จและสุพรรณิภณหิตลภ(2560). การตัดสินใจทางคลินิก: ทักษะจำเป็นสำหรับการปฏิบัติการพยาบาล.

- วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม, 18(35), 81-94.
- ทัศนีย์ เกริกกุลธร. (2556). วิธีการสอน EBN ให้ประสบความสำเร็จ. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก http://110.170.26.210/manage/Research_pic/20130910165604.pdf
- ชานินทร์ ศิลปจารุ. (2557). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิชั่นส์แอนด์ดีนงนุช หอมเนียม และ สุชาติ รัชชกุล. (2559). ผลของการพัฒนาการบริหารโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ต่อพฤติกรรมการความคลาดเคลื่อนทางยาและความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพ หอผู้ป่วยวิกฤต. *วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 28(1), 139-146.
- นุสรา ประเสริฐศรี, มณีรัตน์ จิรปภาและ อภิรติ เจริญกุล. (2559). ผลของโปรแกรมการสอนตามแนวคิดการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ต่อสมรรถนะการพยาบาล ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา*, 17(3), 145-155.
- ปานทิพย์ ปุณยานนท์ และ กุลธิดา พานิชกุล. (2561). การพัฒนาตนเองในการให้บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ภายใต้การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในนักศึกษาพยาบาล. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกทม*, 34(2), 125-137.
- ปานทิพย์ ปุณยานนท์ และ ทัศนีย์ เกริกกุลธร. (2554). ความสามารถและทัศนคติในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 29(1), 45-53.
- ภิลักษณ์ชญา วิยวุฒิ, ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์, พระมหาวิระศักดิ์ อภินทเวที และพระเมธาวิญญู, P. (2563). การวิเคราะห์ หลักพุทธสันติวิธี เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์*, 8(sup), 73-82.
- มัญญวรรณ ลียุทธานนท์ และคณะ. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ. *วารสารนราธิวาสราชนครินทร์*, 9(3), 83-93.
- ระพีพัฒน์ หาญโสภณ, พระมหาศุภชัย ศุภกิจใจ, ประยุทธ์ ชูสอน, สุทธิพงษ์ สนสุวรรณ และมณฑกานต์ ปุ่งแสนท์. (2563). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 20(2), 163-172.
- วรรณเพ็ญ อินทร์แก้ว และ สมจินดา ชมพูนุท. (2558). ประสิทธิผลการเรียนการสอนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ต่อความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารพยาบาลตำรวจ*, 7(2), 201-214.
- วิลาวณีย์พิเชียรเสถียร. (2561). การสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ทักษะที่จำเป็นของพยาบาลยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ไทย*, 5(1), 136-148.
- สุพรรณิ กัณห์ดิลก, ดรีชฎา ปุ่นสำเร็จ และชุติมา มาลัย. (2560). กลยุทธ์การสอนด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาล. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 35(4), 34-41.
- ลัดดาวัลย์ พุทธิรักษา, รัชนิกรณ์ ทรัพย์กรานนท์และประนอม โอทกานนท์. (2559). ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 24(3), 94-103.
- Hornetvedt, M. E. T., Nordsteien, A., Fermann, T., & Severinsson, E. (2018). Strategies for teaching evidence-based practice in nursing education: a thematic literature review. *BMC medical education*, 18(1), 172.
- Melnik, B. M., & Fineout-Overholt, E. (Eds.). (2011). Evidence-based practice in nursing & healthcare: A guide to best practice. Lippincott Williams & Wilkins.
- Schardt, C., Mayer, J., & Ladd, R. (2010). Introduction to evidence-based practice. Chapel Hill: Duke EBMtutorial.
- Squires, J. E., Estabrooks, C. A., Gustavsson, P., & Wallin, L. (2011). Individual determinants of research utilization by nurses: a systematic review update. *Implementation Science*, 6(1), 1.